

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΥΜΝΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΥΜΕΩΝ, ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

Υ Π Ο

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ

Μέχρι στιγμῆς δὲν ἔχομεν δυστυχῶς κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν Ὑμνων τοῦ Ἀγίου Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου¹ (949-1022). Ἡ μόνη ἔκδοσις τούτων, περὶ ἧς ὁ λόγος κατωτέρω, εἶναι ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Διουσιίου Ζαγοραίου. Ὁ Paul Maas² ἔχει ἐκδώσει κριτικῶς τοὺς ἐξῆς τέσσαρας Ὑμνους: 4(=Ζαγ. 19), 5(=Ζαγ. 18)³ καὶ τοὺς ὑπ' ἀριθ. 10 καὶ 15 (στχ. 141-264), οἱ ὁποῖοι δὲν περιέχονται εἰς τὴν ἔκδοσιν Ζαγ. Ἐκ τῆς χειρογράφου ἐργασίας τοῦ P. Maas ὁ Gustav Soyter⁴ ἐξέδωκε μέρος τοῦ Ὑμνου 17 (στχ. 89-209 καὶ 289-407=Ζαγ. 2, α' ἐκδ. σελ. 6). Ἡ κριτικὴ ἐργασία τοῦ P. Maas εἶναι ἡ πρώτη περὶ τὴν ἔκδοσιν τῶν Ὑμνων μετὰ συντόμου εἰσαγωγῆς καὶ σχολίων. Ὁ I. Hausherr⁵ ἐξέδωκε τοὺς στχ. 1-84 τοῦ 21ου Ὑμνου. Ὁ Ὑμνος οὗτος κατὰ τὸν Κωδ. Παρισίων 103 fol. 93v-104v ἀποτελεῖται ἐκ 498 στίχων.

Τοὺς 38 Ὑμνους τοῦ κώδικος Monac. gr. 526, μετέφρασεν εἰς τὴν λατινικὴν ὁ Ἰάκωβος Pontanus⁶. Ἐπὶ τῆς μεταφράσεως αὐτῆς ἐβασίσθη κυρίως ἡ εἰς τὴν γερμανικὴν μετάφρασις τοῦ Kilian Kirchhoff⁷.

1. Περὶ τοῦ «Ὁ Νέος Θεολόγος» βλ. A. Ehrhard, Byz. Zeitschr. 11 (1902) σελ. 178-183. H.-G. Beck, ἐπ' ἀν. 46 (1953) σελ. 57-62. Basil Krivocheine, *Orientalia Christiana Periodica* 20 (1954) σελ. 315-327.

2. Aus der Poesie des Mystikers Symeon, Beiträge zur Geschichte des christlichen Altertums und der byz. Literatur, Festgabe A. Ehrhard, Bonn u. Leipzig, 1922 σελ. 228-241. Ἡ ἔκδοσις βασίζεται ἐπὶ τῶν ἐξῆς κωδικῶν: Marc. 494 (13ου αἰῶνος), Paris. gr. suppl. 103 (14ου αἰῶνος), Monac. gr. 526 (15ου αἰῶνος)=Monac. gr. 177 καὶ ἐπὶ τῆς ἐκδ. Ζαγ. Ὑμνους περιέχουν ἐπίσης οἱ κώδικες 45 τῆς Θεολογικῆς Σχολ. Χάλκης καὶ 427 τῆς Μονῆς Πάτμου. Ἡ ἀρίθμωσις τῶν Ὑμνων γίνεται βάσει τῶν δύο πρώτων κωδικῶν καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Α. Ἀλλανίου ἐκδοθέντων ἀριθμῶν (Migne PG 120, 300-305).

3. βλ. Draguin N. Anastajewic: Die Paränetischen Alphabete in der griechischen Literatur, München 1905, σελ. 36-40.

4. Byzantinische Dichtung, Heidelberg 1930 σελ. 28-31. Ἀνατύπωσις ὑπὸ R. Cantarella, Poeti Bizantini, Milano 1948 τομ. Α' σελ. 194-197.

5. Un grand-mystique byzantin..., *Orientalia Christiana, Roma* 12 (1928) Nr. 45.

6. Ingolstadt 1603. Ἐν Migne P.G. 120, 507-602. Ὁ Ποντάνος ἐσφαλμένως ἀριθμεῖ τὴν εἰσαγωγὴν «ἐλθὲ τὸ φῶς...» καὶ ἕνα Λόγον, ὡς 1ον καὶ 40ον Ὑμνον, ἀναβιβάζων οὕτω τοὺς Ὑμνους τοῦ χειρογράφου 526 εἰς 40.

7. Licht vom Licht, α' ἐκδ. 1930, β' ἐκδ. München 1951. Μέρος τοῦ Ὑμνου 12 (β' ἐκδ. σελ. 50-53), τὸ ὅποιον ἐλλεῖπει ἐκ τοῦ χειρογράφου Monac. καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐλλείπει καὶ ἐκ τῆς μεταφράσεως τοῦ Pont., μεταφράζεται ὑπὸ τοῦ Kirchhoff ἐκ τῆς ἐκδ. Ζαγ. (Ὑμνος 36, στχ. 67-117). Ὁ Martin Buber εἰς τὸ βιβλίον του: *Ekstatische Konfessio-*

Οἱ Ἐρωτες τῶν Θείων Ὑμνων ἀποτελοῦν τὸ δεύτερον μέρος τῆς ὑπὸ τοῦ Διονυσίου Ζαγοραίου¹ ἐκδόσεως ἔργων τοῦ ἁγ. Συμεῶν, τὸ καὶ ἔχον ἀναμφισβήτητον ἀξίαν ἐκ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς. Τὸ πρῶτον μέρος περιέχει διαφόρους Λόγους ἐν παραφράσει. Ὁ σκοπὸς τῆς παραφράσεως τὸ μὲν καὶ ὁ τρόπος ἐκδόσεως των τὸ δέ, καθιστοῦν ἀδύνατον τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ μέρους τούτου δι' οἰανδήποτε ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν². Ἡ ἐκδοσις Ζαγ. περιέχει ἐν συνόλῳ 55 Ὑμνους, οἱ ὅποιοι ἐπιγράφονται «...λόγοι διὰ στίχων πάνυ ὠφέλιμοι καὶ γλυκύτατοι». Ἄλλ' οἱ στίχοι 147-318 τοῦ 47ου Ὑμνου, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τοὺς στχ. 7-178 τοῦ 54ου ὕμνου τοῦ Κώδικος Παρισίων, fol. 241v-246v. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐκδοσις Ζαγοραίου περιέχει 56 Ὑμνους. Ἡ ἀρίθμωσις τῆς ἐκδ. Ζαγ. εἶναι διάφορος τῆς τῶν κωδίκων. Ὁ κατωτέρω συγκριτικὸς πίναξ δεικνύει τὰς διαφοράς³.

Ἄλλάτιος κωδ. Μοναχ. Ζαγοραῖος Ἄλλάτιος κωδ. Μοναχ. Ζαγοραῖος

—	1	—	8	8	4
1	2	27	9	9	29
2	3	28	10	10	-
3	4	48	11	11	32
4	5	19	12	12	36
5	6	18	13	13	6
6	7	5	14	14	30
7	-	49	15	15	-

nen, Ἰένα 1909, σελ. 40-49 μεταφράζει ἀποσπάσματα ἐκ διαφόρων Ὑμνων. Διὰ τὴν ρωσικὴν μετάφρασιν τοῦ P. Ouspensky κλπ. βλ. Basil Krivocheine, *The Brother-Loving Poor Man* (πτωχὸς Φιλῆδελφος) ἐν: *The Christian East* 7/8 (1953/4) σην. 3.

1. Τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου τὰ εὐρισκόμενα διηρημένα εἰς δύο, ὧν τὸ πρῶτον περιέχει λόγους τοῦ ὁσίου λίαν ψυχωφελεῖς μεταφρασθέντας εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον παρὰ τοῦ πανοσιολογιατάτου πνευματικοῦ Διονυσίου Ζαγοραίου... τὸ δὲ δεύτερον περιέχει ἐτέρους λόγους αὐτοῦ διὰ στίχων πολιτικῶν... Ἐνετίησι, 1790. Οἱ Ὑμνοι μετὰ τοῦ πίνακος περιεχομένων καταλαμβάνουν σελ. 1-131. Εἰς τὸ βιβλίον οὐδὲν ἀναφέρεται περὶ τῆς συμβολῆς τοῦ ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου (1749-1809). Βλ. Θεοκλήτου Διονυσιάτου, Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, Ἀθῆναι 1959, σελ. 175-181. Ἡ ἐκδοσις βασιζέται ἐπὶ χειρογράφων τοῦ Ἄθω.

2. Βλ. Εὐλ. Κουρίλα Λαυριώτου, Κατάλογος τῶν Κωδίκων τῆς I. Μονῆς Κανσοκαλυβίων καὶ τῶν Καλυβῶν αὐτῆς, Paris 1930 σελ. 25 καὶ 32 β' στήλῃ. Μόλις ἐκυκλοφόρησε εἰς τὴν σειρὰν Sources Chrétiennes ὁ α' τόμος τῆς ἐπὶ τῶν Λόγων τοῦ ἁγ. Συμῶν κριτικῆς ἐργασίας τοῦ σεβ. Βασιλείου Krivocheine ὑπὸ τὸν τίτλον: *Catéchèses*.

3. Ἡ συγκριτικὴ ἐργασία τοῦ Ph. Meyer, *Göttingische gelehrte Anzeigen*, 11 (1898) σελ. 849-850 δὲν εἶναι πλήρης. Ἀναφέρει π.χ. ὅτι οἱ Ὑμνοι τοῦ κωδ. Μοναχ. 6,16 καὶ 32 ἐλλείπουν ἐκ τῆς ἐκδ. Ζαγ., ἐν ᾧ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τοὺς 18,7 καὶ 45. Ὁ Ὑμνος Μοναχ. 30 δὲ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν 36 (Ζαγ.), ἀλλὰ πρὸς τὸν 26 (Ζαγ.), ὁ δὲ 43 (Ζαγ.) ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν 33 (Ἄλλατ.) καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν 45.

Ἀλλάτιος κωδ.	Monac.	Ζαγοραῖος	Ἀλλάτιος κωδ.	Monac.	Ζαγοραῖος
16	16	7	39	26	12
17	17	2	40	27	13
18	-	37	41	28	33
19	-	38	42	29	14
20	-	39	43	30	26
21	-	-	44	31	34
22	-	40	45	32	45
23	-	41	46	33	10
24	-	8	47	34	52
25	-	31	48	35	11
26	-	9	49	-	24
27	18	20	50	-	46
28	19	21	51	36	23
29	20	22	52	37	47 (μόνον οἱ στχ. 1-144)
30	21	1	53	-	-
31	-	42	54 ¹	-	47 (στχ. 145- 318)
32	-	51	55	-	3
33	-	43	56	38	35
34	-	17	57	39	25
35	22	16	58	-	50
36	23	15	-	40 ²	-
37	24	53	-	-	54 ³
38	25	44	-	-	55

1. Ὁ Ζαγ. ἐκδίδει τὸν Ὑμνον τοῦτον μετὰ τοῦ 52 ὑπ' ἀριθ. 47. Οὗτος κατὰ τὴν συγχώνευσιν τῶν δύο Ὑμνων παραλείπει τοὺς ἐξ πρώτους στίχους, οἱ ὅποιοι κατὰ τὸ παρῶν χειρογράφων εἶναι οἱ ἐξῆς:

τὸ ποίημα τοῦ ποιητοῦ, τίποτ' ἂν γνοίη διχα-
τὴν γνῶσιν γὰρ ἦν ἔλαβε, πάντως ἀπαιτηθεῖη
πρᾶξιν τε καὶ ἐνέργειαν δικαίως καὶ πρεπόντως
καὶ γὰρ σκαπάνη δρέπανον· μάχαιρά τε καὶ πρίων
ἀξίνη ράβδος λόγχη τε φάσγανόν τε καὶ τόξον
βέλος καὶ πάντα τὰ λοιπὰ ἐργαλεῖα ἐν βίῳ
ἕκαστον τὴν ἐνέργειαν...

2. Ἀπαντᾷ ὡς λόγος 91 εἰς τὴν ἐκδ. Ζαγ. Βλέπε παρατηρήσεις τοῦ σεβ. Βασιλείου Krivocheine, *The Writings of St. Symeon the New Theologian*, ἐν *Orientalia Christiana Periodica* 20 (1954) σελ. 302 σημ. 2.

3. Ἀμφότεροι οἱ τελευταῖοι Ὑμνοι τῆς συλλογῆς Ζαγ. ἐλλείπουν ἐκ τῶν χειρογράφων. Ὁ τελευταῖος (ἀριθ. 55) ἀπαντᾷ εἰς τὸ Ὁρολόγιον ὡς εὐχή τῆς Θ. Μεταλήψεως.

Οἱ Ὑμνοι ἀποτελοῦνται ἐξ 8συλλάβων, ἐκτυπούμενοι ὑπὸ τοῦ Ζαγ. ὡς 16σύλλαβοι, 12συλλάβων καὶ πολιτικῶν 15συλλάβων στίχων¹. Πολλάκις παρεμβάλλονται στίχοι περισσοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων συλλαβῶν. Κατὰ κανόνα οἱ στίχοι εἶναι παροξύτονοι ἐκτὸς τῶν ἐξῆς 17 ὀξύτόνων: 1,124 καὶ 168. 3,100 καὶ 143. 6,65. 8,256. 16,38. 19,94. 20,21. 29,10. 34,143. 37, 211. 41,195. 42,68 καὶ 69. 44,34. 50,311 καὶ τῶν ἐξῆς προπαροξύτόνων: 1,157. 3,114. 4,34. 8,67. 9,73. 14,133. 37,50. 37,95. 38,154. 39,132 καὶ 217. 47, 317. 50,354. Τὸ σύνολον τῶν στίχων ἀνέρχεται εἰς 8309. Ἐκ τούτων 1875 εἶναι 12σύλλαβοι, 4898 15σύλλαβοι καὶ 1536 16σύλλαβοι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν στίχων τῶν τεσσάρων Ὑμνων, τοὺς ὁποίους παραλείπει ὁ Ζαγοραῖος, κατὰ τὸ παρισινὸν χειρόγραφον, ἀνέρχεται εἰς 951.

Οἱ τίτλοι τῶν Ὑμνων εἰς τὴν ἔκδοσιν Ζαγ. διαφέρουν κατὰ τι τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου ἐκδοθέντων τίτλων (Migne PG 120,300-305). Δὲν νομίζομεν ὅτι ἔχουν τεθῆ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ², ἀδυνατοῦν δὲ νὰ ἐκφράσουν ὅλον τὸ περιεχόμενον ἐκάστου Ὑμνου. Τοῦτο ἄλλως τε εἶναι ἀδύνατον, διότι ἕκαστος Ὑμνος περιέχει πλῆθος θεμάτων καὶ μέγαν ἀριθμὸν στίχων. Ὁ ὑπ' ἀριθ. 2 (Ζαγ.) περιέχει 423 16συλλάβους. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν χρονολόγησιν τῶν Ὑμνων αὕτη δύναται νὰ γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει ἐσωτερικῶν πηγῶν λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ ὑπολοίπου ἔργου τοῦ ποιητοῦ ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Νικήτα Στηθάτου βιογραφίαν του³. Οἱ Ὑμνοι π.χ. 14 καὶ 13 ἔχουν γραφῆ κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν στίχων 14,12 καὶ 33,63.

Τὸ 1886 ἐγένετο ἡ β' ἔκδοσις⁴ τῶν Ὑμνων (2ον μέρος, σελ. 1-84+γ), ἡ ὁποία ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τῆς α'. Ἡ ἔκδ. αὕτη βρίθκει τυπογραφικῶν σφαλμάτων. Ἐνταῦθα θὰ ἀναφερθῶμεν κυρίως εἰς τὰς παρανοήσεις, ἀναμίξεις στίχων καὶ παραλείψεις, αἱ ὁποῖαι ἀλλοιοῦν τὸ κείμενον καὶ δυσχεραίνουν τὴν κατανόησιν του. (Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ἀναφέρεται εἰς τὸν Ὑμνον, ὁ δὲ δεῦτερος εἰς τὸν στίχον κατὰ προσωπικὴν μας ἀρίθμησιν).

1,100 «βυστάζον» ἀντὶ «βαστάζον», στχ. 271 «κῆψη» ἀντὶ «λήψη».

Ὑμνος 2. Μετὰ τὸν στχ. 231 «σὺν αὐτῷ τοῦ παραδείσου ἐξωρίσθησαν εὐ-

1. Ἡ ἔκδ. περιέχει 11 12συλλάβους Ὑμνους+στχ. 18-61 τοῦ 12ου+στχ. 1-95 τοῦ 39ου+στχ. 1-25 τοῦ 45ου Ὑμνου. 33 Ὑμνοι εἶναι 15σύλλαβοι+στχ. 1-17 τοῦ 12ου, +στχ. 96-240 τοῦ 39ου+στχ. 26-125 τοῦ 45ου Ὑμνου. 8 Ὑμνοι ἐκτυποῦνται ὡς 16σύλλαβοι. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ μέτρα βλ. P. Maas ἐνθ. ἀν. σελ. 330 κ. ἐξ. G. Soyter ἐνθ. ἀν. σελ. 54-58. D. Anastasijewic, ἐνθ. ἀν. σελ. 36-40 καὶ Joan M. Hussey, Church and Learning in the Byzantine Empire 867-1185, London 1937, σελ. 32-33.

2. Πρβλ. τοὺς τίτλους τῶν Ὑμνων (Ζαγ.), 5, 15, 32, 48.

3. Vie de Syméon le Nouveau Théologien (949-1022) par Nicéas Stéthatos, ὑπὸ P. Irénée Hausherr, Orient. Christ. 12 (1928) 45

4. Ὡς τόπος ἐκδόσεως ἀναγράφεται ἡ Σῦρος ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ: Σμύρνη, βλ. Α. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἱεροσολυμητικὴ Βιβλιοθήκη 3 (1894) σελ. 313. Ἐξ αὐτῆς τῆς β' ἐκδόσεως ἐγένετο ἐν Ἀθήναις (1959) ἀνατύπωσις διὰ τοῦ φωτοτυπικοῦ συστήματος.

θέως) παραλείπεται ολόκληρος ὁ στχ. 232: «ὁ τὸν θάνατον ἀθλίως ἐναπέτεκεν εὐθέως.» Στχ. 260 «κοικίας» ἀντὶ «κοιλίας». 389 «τωτῆρος» ἀντὶ «Σωτῆρος». Οἱ μετὰ τὸν στίχον 395: «καὶ οὐ φύει σου ὁ σπόρος...» πέντε στίχοι, ἀνήκουν μετὰ τὸν τελευταῖον στχ. τῆς σελ. 9, δεξ. στήλη «ἀναψον τὴν τῆς ψυχῆς.

3,101 «οὐκ» ἀντὶ «οὖν».

4,94 «ἄφρσιν» ἀντὶ «ἔφρσιν».

8,203 «βλέπετε» ἀντὶ «βλέπεται». Στχ. 270 «οὐκῆρσει» ἀντὶ «ῆκῆρσει».

276 «ἄ» ἀντὶ «ἕ». 349 «ἀπαναίνομει» ἀντὶ «ἀπαναίνομαι». 358 «σκυθηκῶν» ἀντὶ «συνθηκῶν»

10,1 «ἠὺλήθην» ἀντὶ «ἠὺλήσθην» (ὀρθόν: ἠὺλίσθην).

11,116 «ἐζητοῦσα» ἀντὶ «ἐκζητοῦσα». 124 «κοποιαῖν» ἀντὶ «κοπιαῖν».

134 «ἐμπνεύεις» ἀντὶ «ἐμπνέεις».

12,20 «φωσί» ἀντὶ «φωτί». 55 «θελήσειον» ἀντὶ «θελήσειεν».

Ἕμνος 13. Ὁ στχ. «καὶ σὴν ἐμοὶ πιστεύοντες, εἰ βούλοισθε σωθῆναι» πρόκειται περὶ ἀναμίξεως τοῦ πρὸ αὐτοῦ στχ. 59: «οἱ εἰς ἐμὲ πιστεύοντες, εἰ βούλοισθε σωθῆναι» καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν στχ. 60: «καὶ σὺν ἐμοὶ ἀλλίξεσθαι εἰς αἰῶνας αἰώνων.»

14,12 «ἠγγιστα» ἀντὶ «ἠγγισα». 21 «ἐχθρῶν» ἀντὶ «ἐχθρῶ».

Ἕμνος 15. Ὁ στχ. «Χλαῖναν τε κοκκίνην ἐνεδύσω καὶ ἐνεπαίχθης ὑπὸ ἀνόμων» (σελ. 25, δεξ. στήλη, μέσον) πρόκειται περὶ ἀναμίξεως τοῦ πρώτου μέρους τοῦ στχ. 30: «χλαῖναν τε κοκκίνην ἐνεδύσω καὶ ἐνεπτύσθης» καὶ τοῦ στχ. 31 «τὸ πρόσωπον, οἴμοι, καὶ ἐνεπαίχθης ὑπὸ ἀνόμων». Στχ. 70 «τὸ γὰρ ὑπάρχεις» ἀντὶ «Σὺ γὰρ ὑπάρχεις».

16,3 παραλείπεται ἡ λέξις «νοῦν» μεταξὺ τῶν λέξεων «...τὸν... μου...».

17,98 «πέφυκον» ἀντὶ «πέφυκεν».

18,39 «αὐγαθεῖς» ἀντὶ «αὐγασθεῖς».

20,57 «ἐνοῦται» ἀντὶ «ἐνοῦνται». 81 «ῆ» ἀντὶ «ῆ».

21,82 «παραττόμεθα» ἀντὶ «ταραττόμεθα».

22,5 «ἄνευ» ἀντὶ «ἄνου».

24,19 «συχῆ» ἀντὶ «συσχῆ». στχ. 3 «μοῖ» ἀντὶ «σοί».

29,29 τὸ ἄρθρον «τῆς» πρὸ τῆς λέξεως «ψυχῆς» εἶναι πρόσθετον.

31,77 «χρηστότι» ἀντὶ «χρηστότητι».

33,7 «χάριν σὸν» ἀντὶ «χάριν σου». Στχ. 12 «καὶ σὲ ζητοῦσι» ἀντὶ «καὶ σὲ ζητοῦντι». Στχ. 23 «πλανώμενος» ἀντὶ «πλανώμενον». 187 «τοῦτο γὰρ εἶπεν ὁ Πατὴρ δι' οὗ καὶ τὸ Πνεῦμα» ἀντὶ «τοῦτο γὰρ εἶπεν ὁ Πατὴρ δι' Υἱοῦ καὶ τὸ Πνεῦμα».

34,128 «θεοῖ» ἀντὶ «θεοί». 151 «ποῦ» ἀντὶ «τοῦ». 155 «διδούς» ἀντὶ «διδούς». 181 «δίδωσεν» ἀντὶ «δίδωσιν».

35,30 «πρέπει» ἀντὶ «πράσσει».

36,29 «ἀποτελεῖται» ἀντὶ «ἀπολεῖται»· 142 «ὑπομεμνηκότη» ἀντὶ «ὑπομεμνηκότη».

37,51 «τὰς καρδίας» ἀντὶ «τῆς καρδίας». Ἐκ τοῦ Ὑμνου τούτου παραλείπεται ὁ στίχος 180: «Ἐγὼ τὴν ἀναχώρησιν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου».

38,116 «διέρχεται» ἀντὶ «διέρχομαι». Στχ. 112 «ἐκεῖνος» ἀντὶ «ἐκεῖ».

39,44 «ἀπροσίτου οἰκιῶν» ἀντὶ «ἀπροσίτω οἰκῶν». 237 «δόνα» ἀντὶ «δόξα».

40,147 «εἶς» ἀντὶ «οἷς».

43,46 «τὸ φῶς ἡλίου» ἀντὶ «τὸ φῶς τὸ τοῦ ἡλίου».

46,162 «νεαροὶ» ἀντὶ «νεκροί.»

50,97 «ταπεινωμένοι» ἀντὶ «τεταπεινωμένοι». 174 «πράγματα» ἀντὶ «πράγματα».

51,77 «ἐσχάτως» ἀντὶ «ἐσχάτους».

Ἐκ τοῦ Ὑμνου 54 παραλείπεται ὁ 12ος στχ.: «ψυχὴν ἐμὴν ἐκπλυνον ἀγνοημάτων».

Ἡ διὰ τοῦ συνδέσμου «ἦ» μεταγραφὴ τοῦ τυπογραφικοῦ συμπλέγματος &¹ =καί, παραποιεῖ τελείως τὸ νόημα τῶν τίτλων. Π.χ. Ὁ τίτλος τοῦ Ὑμνου 30: «εὐχαριστία πρὸς Θεὸν τῶν δωρεῶν ἕνεκα, ὧν παρ' αὐτοῦ ἠξιώθη· καὶ φρικτὸν καὶ Ἀγγέλοις τὸ τῆς ἱερωσύνης καὶ ἡγουμενείας ἀξίωμα» ἐκτυποῦται ἐν τῇ β' ἐκδ. ὡς ἐξῆς: «εὐχαριστία... ὧν παρ' αὐτοῦ ἠξιώθη· ἢ ὅτι φρικτὸν ἢ Ἀγγέλοις τὸ τῆς ἱερωσύνης, ἢ ἡγουμενείας ἀξίωμα».

Οὐδεμία προσπάθεια διορθώσεως καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τῆς β' ἐκδ. Οὕτω ἀσήμαντα ἀβλεπτήματα τῆς α' ἀντιγράφονται τυφλῶς ὑπ' αὐτοῦ. Ἡ λέξις «θλιψίς» δξύνεται εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐκδόσεις (3,9.5,12 κλπ.) Ἡ στίξις τῆς β' ἐκ. εἶναι πολλάκις αὐθαίρετος. Προστίθενται ἢ παραλείπονται ἐρωτηματικά, τελεῖαι κλπ. Ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐκδ. παραλείπονται μετὰ τὸν 39ον στχ. οἱ ἐξῆς πέντε στίχοι τοῦ 19ου Ὑμνου: «καὶ ἀλλοιοῦσθαι ἔλας τὰς αἰσθήσεις ἄρξη| καὶ γὰρ θεάση πολλὰ τῶν ἀνεκφράστων| καὶ ἀκούσεις πλείονα πανεξαισιῶς,| & οὐ δυνήση τῇ γλώσση σου λαλῆσαι·| φρικτὸν γὰρ θαῦμα πνευματικῶς ἀκούειν»². Ἡ β' ἐκδ. καθτοὶ ἔχει τὸ σημεῖον τῆς παραπομπῆς παραλείπει τὸ σχόλιον τοῦ Ὑμνου 52 εἰς τὸν στχ. 33.

Οἱ Ὑμνοι τῶν Θεῶν Ἐρώτων διὰ τῆς καταπληθυσούσης χριστοκεντρικῆς θεολογίας τοῦ Φωτός, τὴν ὁποῖαν κατ' ἐξοχὴν ἐκφράζουν, ἐπιβάλλουν τὸν ἁγ. Συμεῶν ὡς τὸν εὐγενέστερον μυστικὸν ποιητὴν τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Παραδόσεως. Παρὰ τὰς σοβαρὰς φιλολογικὰς ἀτελείας, ὡς μὴ ἔχουσα ὑπ' ἔψει

1. Ἐλείπει τοῦ ἀντιστοίχου συμπλέγματος τῆς ἐκδ. Βενετίας τίθεται τὸ σημεῖον οὐμενον.

2. Παρὰ Maas, μν. ε. σελ. 332.

δλα τὰ χειρόγραφα τῶν Ὑμνων καὶ τὴν παράλειψιν 4 ἐξ αὐτῶν, ἡ ἔκδοσις Ζαγοραίου διέδωσε ἀπὸ τοῦ 1790 τὸ πνεῦμα τῶν Ὑμνων, καὶ συνετέλεσε εἰς τὴν πρώτην συνάντησιν μὲ τὴν ἄγνωστον εἰσέτι ποίησιν τοῦ ἁγ. Πατρός, εἰς ὅσους ἡ χειρόγραφος παράδοσις δὲν ἦτο εὐχερής. Ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ ἀναγκαιοτάτη κριτικὴ ἔκδοσις τῶν Ὑμνων δὲν θὰ βραδύνη¹.

1. Ὁ Δρ κ. Ἄθ. Καμπύλης (Ἄμβουργον), ὁ ὁποῖος μοῦ ἔθεσεν εὐγενῶς ὑπ' ὄψιν τὸ παρισινὸν χειρόγραφον τῶν Ὑμνων, προετοιμάζει ἀπὸ μακροῦ κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν. Παραλλήλως εἰς τὴν σειρὰν Sources Chrétiennes προετοιμάζεται ἑτέρα ἔκδοσις μετὰ πιθανῆς γαλλικῆς μεταφράσεως. Κατὰ πληροφορίας μας οἱ Ὑμνοι μεταφράζονται ἐν Ἀμερικῇ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.